

คำวินิจฉัยของ นายพัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๓/๒๕๕๖

วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๖

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้มีคำสั่งยุบพรรคสันติภาพ

ข้อเท็จจริง

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๖ ขอให้
มีคำสั่งยุบพรรคสันติภาพ สรุปข้อเท็จจริงได้ดังนี้

๑. นายทะเบียนพรรคการเมือง (ผู้ร้อง) ได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองชื่อพรรคสันติภาพ
(ผู้ถูกร้อง) ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑
ไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง เลขที่ ๓/๒๕๕๑ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๑ และพรรคสันติภาพ
ได้เคยรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๑ พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๓
และ พ.ศ. ๒๕๕๔ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี

๒. คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้อนุมัติเงินสนับสนุนพรรคการเมือง
ตามโครงการและแผนงานของพรรคการเมืองและให้เงินสนับสนุนสาขาพรรคการเมืองที่ขอรับการสนับสนุน
ค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคสาขาพรรคการเมืองตามที่ขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุน ฯ
ประจำปี ๒๕๕๕ โดยพรรคสันติภาพได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุน ฯ ดังนี้

(๑) เงินจัดสรรตามโครงการและแผนงานที่ยื่นต่อ กกต. เป็นเงินรวม ๑๕๓,๕๐๐ บาท
และยังไม่ได้เบิกจ่าย เนื่องจากคณะกรรมการกองทุน ฯ ได้มีมติชะลอการเบิกจ่ายเงินจากกองทุน ฯ
ประจำปี ๒๕๕๕ ให้แก่พรรคสันติภาพ ตั้งแต่วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๕

(๒) เงินสนับสนุนเพื่อเป็นค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค สำหรับสาขาที่ขอรับ
การสนับสนุนเป็นการทั่วไป จำนวน ๖๘,๐๗๐ บาท โดยเบิกจ่ายไปแล้ว ๒ งวดๆ ละ ๕,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

เมื่อใกล้สิ้นสุดระยะเวลาการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (สำนักงาน กกต.) ได้มีหนังสือแจ้งให้พรรคสันติภาพดำเนินการ
แต่ไปรษณีย์ได้ส่งคืนผู้นำฝาก เนื่องจากพรรคสันติภาพย้ายที่อยู่ไม่ทราบที่อยู่ใหม่

๓. สำนักงาน กกต. ได้ตรวจสอบการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง ที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุน ฯ เพื่อดำเนินการตามโครงการและแผนงานของแต่ละพรรคการเมืองและเงินสนับสนุนในเรื่องค่าไปรษณียากร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและด้านอื่นๆ ที่จะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อ กกต. ภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป (ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖) ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้ว ปรากฏว่า พรรคสันติภาพไม่ได้ส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ ต่อ กกต. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคสันติภาพ (ผู้ถูกร้อง) ซึ่งมีหน้าที่ต้องรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ ต่อ กกต. ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้ส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ ต่อ กกต. ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ ซึ่งไม่เป็นไปตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และสำนักงาน กกต. ได้เสนอนายทะเบียนพรรคการเมืองเพื่อพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้มีการสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมือง (ผู้ร้อง) เห็นชอบเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๖

ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสันติภาพ

๔. ศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ มีมติให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ พร้อมทั้งมีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้องให้พรรคสันติภาพผู้ถูกร้อง ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับหรือถือว่าได้รับสำเนาคำร้อง

๕. พรรคสันติภาพ (โดยนายอานวย สุวรรณกิจบริหาร หัวหน้าพรรค) ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ดังนี้

(๑) ผู้ถูกร้องปฏิเสธข้อกล่าวหาของผู้ร้องและโต้แย้งว่า คำร้องของผู้ร้องเป็นความเท็จ ความจริงผู้ถูกร้องได้ยื่นรายงานกิจการของพรรคสันติภาพ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ และเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องได้รับเอกสารรายงานของผู้ถูกร้องไว้ในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ เช่นกัน โดยมีเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องได้ลงชื่อรับ พร้อมลงวันที่รับในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ โดยถูกต้องตามกฎหมาย และเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ ผู้ถูกร้องได้ยื่น

แบบรายงานการดำเนินกิจการของพรรคเพิ่มเติมให้ครบถ้วนประกอบรายงานที่ได้ยื่นไว้เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ด้วย และเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องได้รับเอกสารดังกล่าวไว้ โดยลงลายมือชื่อผู้รับพร้อมลงวันที่รับไว้เช่นกัน ผู้ถูกร้องจึงได้ยื่นเรื่องรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ แล้ว

(๒) ผู้ถูกร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยกคำร้องของผู้ร้อง และให้ผู้ถูกร้องดำเนินกิจการพรรคการเมือง ตามกฎหมายต่อไป

๖. ศาลรัฐธรรมนูญให้รับคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของพรรคสันติภาพรวมไว้ในสำนวนและส่งสำเนาคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้อง (ชี้แจงเพิ่มเติม) ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๖ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า

(๑) กรณีที่พรรคสันติภาพชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ได้ยื่นรายงานการดำเนินกิจการของพรรคสันติภาพ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ และเจ้าหน้าที่สำนักงาน กกต. ได้รับเอกสารเรียบร้อยแล้วนั้น ขอชี้แจงว่า พรรคสันติภาพได้ส่งรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ จริง โดยเอกสารที่ส่งมีเฉพาะแบบรายงาน ท.พ. ๘ จำนวน ๘ แผ่น ซึ่งรายงานดังกล่าวไม่มีแบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ และสำนักงาน กกต. ได้ตรวจสอบแล้วปรากฏว่า พรรคสันติภาพไม่ส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้แจ้งให้พรรคสันติภาพส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ ตามหนังสือที่ ลต (ทบพ) ๐๔๐๒/๒๓๖๓ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๖

(๒) กรณีพรรคสันติภาพชี้แจงว่า เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ ได้ยื่นแบบรายงานการดำเนินกิจการพรรคการเมืองเพิ่มเติมให้ครบถ้วนประกอบรายงานที่ได้ยื่นไว้ก่อนหน้านี้นี้เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ นั้น ขอชี้แจงว่า พรรคสันติภาพได้ยื่นแบบรายงานเพิ่มเติม จำนวน ๒ ชุด ต่อสำนักงาน กกต. ดังนี้

ชุดที่ ๑ แบบรายงานการดำเนินกิจการของพรรคสันติภาพ ที่ TPP ๐๐๔/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยสำนักงาน กกต. ได้ลงรับวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ ซึ่งตรวจสอบแล้วมีข้อความเหมือนกับเอกสารที่เคยส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมือง แต่เพิ่มรายละเอียดของทรัพย์สินและหนี้สิน

ชุดที่ ๒ แบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ ของพรรคสันติภาพ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ยื่นต่อ กกต. โดยสำนักงาน กกต. ได้ลงรับวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖

(๓) จากการกล่าวอ้างของผู้ถูกร้องว่า ได้ดำเนินการรายงานตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ ครบถ้วนแล้ว นั้น ขอชี้แจงว่า หากพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ ที่กำหนดว่า ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี แต่บทบัญญัติในมาตรา ๖๒ กำหนดให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อ กกต. ภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป จากความแตกต่างของบทบัญญัติของทั้งสองมาตรา จะเห็นได้ว่า มาตรา ๓๕ กำหนดให้พรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการยื่นต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตามแบบที่กำหนด แต่มาตรา ๖๒ กำหนดให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องจัดทำรายงานยื่นต่อ กกต. ดังนั้นพรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจึงต้องจัดทำรายงานเป็นสองฉบับฉบับหนึ่ง เป็นรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด (ท.พ. ๘) ตามนัยมาตรา ๓๕ ยื่นต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองภายในเดือนมีนาคมของทุกปี ส่วนอีกฉบับหนึ่งจะต้องรายงานการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนยื่นต่อ กกต. ภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป แต่ในกรณีนี้ ผู้ถูกร้องได้จัดทำรายงานการดำเนินกิจการตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด (ท.พ. ๘) ยื่นต่อนายทะเบียนภายในกำหนดเวลาแล้ว แต่มิได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนยื่นต่อ กกต. ภายในกำหนดเวลาของกฎหมาย (กำหนดภายในเดือนมีนาคม แต่ผู้ถูกร้องจัดส่งในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖) ดังนั้นนายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้องจึงต้องดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้มีการสั่งยุบพรรคสันติภาพ ด้วยเหตุที่ไม่ดำเนินการตามมาตรา ๖๒ ตามนัยมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

อนึ่ง พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนทุกพรรคจะต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง ตามมาตรา ๓๕ แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองภายในเดือนมีนาคม และจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองที่ได้รับเงินจากกองทุน ฯ ตามมาตรา ๖๒ แยกต่างหากออกจากกันสองฉบับมาโดยตลอด จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้พิจารณาในคราวเดียวกันกับคำร้องเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๖

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๖๒ “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป”

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

ประเด็นการวินิจฉัย

สมควรยุบพรรคสันติภาพ ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

ข้อพิจารณา

ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง (ผู้ร้อง) และเอกสารประกอบ พังได้ว่าพรรคสันติภาพ (ผู้ถูกร้อง) ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๕ ไปแล้วเป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท เป็นค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรค ดังปรากฏหลักฐานเป็นใบรับเงิน ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๕ และวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๕ รวม ๒ ฉบับ ซึ่งลงชื่อโดยนายอำนาจ สุวรรณกิจบริหาร หัวหน้าพรรค ดังนั้น พรรคสันติภาพ จึงมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ ตามนัยมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่จากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (สำนักงาน กกต.) ปรากฏว่า พรรคสันติภาพไม่ได้ส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ ต่อ กกต. ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ ตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองกำหนด มีเหตุที่จะยุบพรรคสันติภาพได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

จากคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของพรรคสันติภาพ (ผู้ถูกร้อง) ผู้ถูกร้องปฏิเสธข้อกล่าวหาของผู้ร้อง ว่า “คำร้องของผู้ร้องเป็นความเท็จ ความจริงผู้ถูกร้องได้ยื่นรายงานกิจการของพรรคสันติภาพ ต่อ นายทะเบียนพรรคการเมือง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ และเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องได้รับเอกสารรายงานของผู้ถูกร้องไว้ในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ เช่นกัน โดยมีเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องได้ลงชื่อรับ พร้อมลงวันที่รับในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ โดยถูกต้องตามกฎหมาย ปรากฏตาม เอกสาร...” พิจารณาจากเอกสารที่ผู้ถูกร้องอ้าง และได้ส่งต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อประกอบการพิจารณา ด้วยแล้ว ปรากฏว่าเอกสารดังกล่าวเป็น “แบบรายงานการดำเนินการกิจการของพรรคการเมือง พรรคการเมือง ชื่อ พรรคสันติภาพ” (แบบ ท.พ. ๘) ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ มีจำนวน ๘ หน้า และปรากฏใน ใบบำส่งเอกสารของพรรคสันติภาพซึ่งส่งเอกสารดังกล่าวต่อสำนักงาน กกต. ว่า มีนางสาวมาณวิกา ทองประเสริฐ เป็นผู้ลงชื่อว่า “ได้รับต้นฉบับแล้ว” และลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ซึ่งสอดคล้องกับ คำชี้แจงเพิ่มเติมของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ว่า “กรณีที่พรรคสันติภาพชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ได้ยื่นรายงานการดำเนินการกิจการของพรรคสันติภาพ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ต่อ นายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับเอกสารเรียบร้อยแล้วนั้น... พรรคสันติภาพได้ส่งรายงานการดำเนินการกิจการของพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ จริง โดยเอกสารที่ส่งมีเฉพาะแบบรายงาน ท.พ. ๘ จำนวน ๘ แผ่น” โดยเอกสาร ดังกล่าว (ท.พ. ๘) สำนักงาน กกต. ได้ลงรับไว้เลขที่ ๖๓๘๕ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ เวลา ๑๗.๔๕ นาฬิกา ซึ่งก็ตรงกับคำชี้แจงของพรรคสันติภาพข้างต้นว่า มีเจ้าหน้าที่ของผู้ร้อง (นางสาว มาณวิกา ทองประเสริฐ) เป็นผู้ลงชื่อรับเอกสารดังกล่าวไว้ในวันเดียวกัน

ปรากฏในคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของพรรคสันติภาพ ต่อไปว่า “และเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ ผู้ถูกร้องได้ยื่นแบบรายงานการดำเนินการกิจการของพรรคเพิ่มเติมให้ครบถ้วนประกอบรายงาน ที่ได้ยื่นไว้เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ด้วย และเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องได้รับเอกสารดังกล่าวไว้ โดย ลงลายมือชื่อผู้รับพร้อมลงวันที่รับไว้เช่นกัน ปรากฏตามเอกสาร...” ซึ่งเมื่อพิจารณาจากเอกสารที่ผู้ถูกร้อง อ้าง และได้ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญด้วยแล้ว พบว่า เอกสารมี ๒ ชุด ชุดแรก ระบุว่า เป็น “แบบรายงาน การดำเนินการกิจการของพรรคการเมือง พรรคการเมืองชื่อ พรรคสันติภาพ” (แบบ ท.พ. ๘) จำนวน ๘ หน้า

ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ เป็นรายงานที่เขียนด้วยลายมือทั้ง ๘ หน้า เช่นเดียวกับเอกสารชุดก่อนที่เคยส่งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ แต่เห็นได้ถึงความแตกต่างกับเอกสารชุดก่อนว่า เป็นการเขียนขึ้นใหม่ เพราะมีข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินเพิ่มเติมในหน้าที่ ๘ ส่วนชุดที่สอง เป็น “แบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมือง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ พรรคสันติภาพ” ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ จำนวน ๖ หน้า เป็นการรายงานตามแบบฟอร์ม ทั้งนี้ มีนายอำนวยการ สุวรรณกิจบริหาร ลงชื่อทั้งในเอกสารชุดแรก (หน้าที่ ๘) และชุดที่สอง (หน้าที่ ๖) ในฐานะหัวหน้าพรรคสันติภาพ นอกจากนี้ยังปรากฏว่ามีนางสาวพัชรีวรรณ อินตาพวง ลงชื่อว่า “ได้รับต้นฉบับแล้ว” และลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ ในหน้าแรกของเอกสารชุดแรก ซึ่งสอดคล้องกับคำชี้แจงเพิ่มเติมของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ว่า “กรณีพรรคสันติภาพชี้แจงว่าเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ ได้ยื่นแบบรายงานการดำเนินกิจการพรรคการเมืองเพิ่มเติมให้ครบถ้วนประกอบรายงานที่ได้ยื่นแล้ว นั้น ...พรรคสันติภาพได้ยื่นแบบรายงานเพิ่มเติม จำนวน ๒ ชุด ต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนี้ ชุดที่ ๑ แบบรายงานการดำเนินกิจการของพรรคสันติภาพ ที่ TPP ๐๐๔/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ลงรับวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ ซึ่งตรวจสอบแล้วข้อความเหมือนกับเอกสารที่ส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมือง แต่เพิ่มข้อมูลรายละเอียดของทรัพย์สินและหนี้สิน ชุดที่ ๒ แบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ของพรรคสันติภาพ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ลงรับวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖” และปรากฏตามเอกสารที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นประกอบคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ คือ (๑) หนังสือสำนักงาน กกต. ที่ ลต (ทพพ) ๐๔๐๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๖ ถึงหัวหน้าพรรคสันติภาพ ว่า “...ได้ตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่า พรรคสันติภาพยังไม่ส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ พร้อมหลักฐานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง มาให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือฉบับนี้” (๒) แบบรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง พรรคการเมืองชื่อ พรรคสันติภาพ ที่ TPP ๐๐๔/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ (ซึ่งก็คือ เอกสารชุดที่ ๑ ที่กล่าวมาแล้ว และก็คือเอกสารชุดแรกที่ผู้ร้องอ้างและส่งต่อศาลรัฐธรรมนูญ) เอกสารชุดนี้ (๘ หน้า) ปรากฏการลงรับเป็นหลักฐานโดยสำนักงาน กกต. ว่ารับไว้เลขที่รับ ๘๓๗๑ วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๕.๒๐ นาฬิกา และ (๓) แบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมือง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ของพรรคสันติภาพ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ (ซึ่งก็คือเอกสาร ชุดที่ ๒ ที่กล่าวมาแล้ว ทั้งที่อ้างโดยผู้ร้องและผู้ถูกร้อง) เอกสารชุดนี้ (๖ หน้า) ปรากฏหลักฐานว่า สำนักงาน กกต. ได้ลงรับไว้เลขที่ ๘๓๗๕ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖

คำวินิจฉัย

จึงฟังเป็นที่ยุติว่า พรรคสันติภาพได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๕ จริง แม้รายงานดังกล่าวจะลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๖ แต่ได้ยื่นต่อ กกต. เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๖ พร้อมกับรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง (ท.พ. ๘) ฉบับเพิ่มเติม โดยมีเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กกต. คือ นางสาวพัชรีวรรณ อินตาพวง เป็นผู้รับต้นฉบับของเอกสารดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๖ และสำนักงาน กกต. ได้ลงรับไว้เป็นหลักฐาน เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๔๖ ถือได้ว่า พรรคสันติภาพไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ เพราะไม่จัดส่งรายงานฯ ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด การปฏิเสธข้อกล่าวหาและการอ้างของผู้ถูกร้องที่ว่า ได้ยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองต่อ กกต. ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๔๖ แล้ว ไม่อาจรับฟังได้ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคสันติภาพได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

จึงวินิจฉัย ให้มีคำสั่งยุบพรรคสันติภาพ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ